

Script Theatermonoloog ‘De kerstavond van Maarten.’

Theatermonoloog van Allard van Lenthe Deventer, augustus 2018 .

Mail: avanlenthe@hetnet.nl.

Ik heb Biesheuvel-verhalen bewerkt tot 3 theatermonologen:

- 1. Een dag uit het leven van Maarten Biesheuvel,**
- 2. De kerstavond van Maarten,**
- 3. Dolly, het hondje dat ineens verdwenen was.**

Maarten Biesheuvel was eind 1900 de bekendste schrijver van het korte verhaal. De jaarlijkse prijs voor Het Korte Verhaal is naar hem genoemd.

In het verhaal ‘De kerstavond van Maarten’, plant een dominee het plantje van ongelof in het hoofd van de 15-jarige Maarten.

Acteur: een ouderwets geklede man

Locatie: toneel met piano of huisorgel met kerststukjes.

Duur 30 minuten

Begin:

Ik herinner me de avond dat ik mijn geloof in God verloor.

Het is kerstavond, ik ben 15 jaar en mijn moeder geeft bij ons thuis een kerstavond.

Dat doet ze elk jaar, dan laat ze het een keer breed hangen, zegt ze.

(Kijkt rond)

We zitten dan met z’n allen in de voorkamer. Mijn moeder achter het huisorgel, ze straalt.

Meneer Jongeneel speelt klarinet en zo worden de kerstliederen doorgenomen

Tussendoor is er gebak, puddingbroodjes en koffie.

Meneer Bakker is er met zijn vrouw, meneer Van der Zande met zijn vrouw en Astrid... daar heb ik een oogje op, op Astrid.

Astrid zit in het meisjeskoor van de kerk, dat heb ik liever dan Sweet Sixteen van de NCRV met Peter en Johnny is the boy for me. Nee, geef mij maar een gereformeerd meisje uit Schiedam.

Verder is er mevrouw Otto, het kattenvrouwtje dat stinkt. Die hoort er ook bij, mijn moeder heeft een groot hart.

En dan de dominee, ja de dominee is er ook.

Ik mag hem wel. Ik praat wel eens met hem over Kierkegaard en over Tolkien.

Hij heeft me ‘In de ban van de ring’ laten lezen.

(Loopt rond)

Mijn vader doet niet mee.

Mijn vader vindt het altijd moeilijk om in gezelschap gelukkig en opgetogen te zijn

Hij zit in de achterkamer en leest een krant.

Af en toe schenkt hij zichzelf een borrel in.

De dominee krijgt er dan ook één,

En op zo’n manier, dat niemand het in de gaten heeft.

Het gebeurt wel 4..5...6 keer.

Gek, een dominee die drinkt als een paard, dat kan er bij mij niet in.

In de pauze vertelt meneer Bakker over een buurman, die in het ruim van een groot schip was gevallen. Hij was meteen morsdood.

‘Laten we hopen dat er geen hel bestaat en dat hij gewoon dood is’.

Gewoon dood en daarmee basta.

‘Hij heeft rust, laten we het zo zeggen’, zegt de dominee.

Na de pauze begint mijn moeder weer op de piano.

Ik ga naast Astrid staan, ik raak haar aan. Ze schrikt denk ik, want ze loopt vlug naar de andere kant van de piano en gaat naast haar zusje staan.

Na een half uurtje is de avond afgelopen.

De mensen drommen door het huis. Ze nemen afscheid, het is mooi geweest. Tot straks in de kerk, zeggen ze.

(Loopt met iemand mee)

Van mijn moeder mag ik de dominee naar huis brengen.

Het is een heldere sterrenhemel.

De dominee loopt licht waggelend.

Af en toe botst hij tegen mij aan.

(Staat stil)

We staan stil en we kijken naar de sterren.

‘Het blijft een mysterie: bestaat God of verbeelden we het ons alleen maar. God de vader in de hemel, de herder en de schapen, de hele wereld in het kommetje van zijn hand... Een mens kan zich van alles in z’n hoofd halen’.

‘Dominee’, stamel ik, ‘God toch niet!’.

Ik grijp zijn hand, die is nat van het zweet.

De dominee laat mijn hand los, houdt op met hikken en recht zijn rug.

(Loopt verder)

Hij loopt als een soldaat, één twee, één twee..

‘Ach jongen, let maar niet op mij. Je weet toch hoe ik ben: een echte romanticus, een beetje melancholiek en vanavond misschien iets te veel gedronken.

En met dat geloof komt het wel weer goed hoor. Dominees die niet geloven, dat kan toch niet’

Ik kijk hem aan, we zijn nu vlak bij de kerk en ik begin te twijfelen.

Ik denk: hij heeft het maar gezegd om me de schrik op het lijf te jagen.

Bij de kerk scheiden zich onze wegen.

(Gaat zitten)

Ik ga op onze plaats zitten.

De dominee komt zeker van zichzelf de preekstoel op en de kerkdienst begint.

Hij laat ons de kerstliederen zingen en hij houdt een preek die klinkt als een klok.

Hij spreekt over de genade van de Almachtige, over het Kindeke, over de heerser van het heelal zo eenvoudig in zijn stal

Hij spreekt erover of Nietzsche en Kierkegaard eenvoudig niet bestaan.

Na de preek laat hij ‘Nader tot u mijn God’ zingen. Dat is dat lied van de Titanic.

Terwijl wij zingen, gaat de dominee zitten.

Ik weet dat hij daar achter de balustrade zit te huilen.
Hij heeft zijn eigen verstand overschreeuwd en in de hoek gedrukt.

Na de dienst loop ik met mijn ouders naar huis.
Ik vraag me af of de ouderlingen hebben kunnen ruiken dat de dominee zo gedronken heeft.

Thuis kruip ik in bed, ik ril.

Ik wil bidden maar ik kan het niet.

Ik ben alleen....

(Muziek: Nader mijn God tot u in de versie van Andre Relieu, langzame fade out).

Einde